

2012 m. SPALIO 17 d.

1

Miestas senas, jau nelabai geros būklės, kaip ir ežeras, prie kurio jis iškilęs, bet tam tikros jo teritorijos vis dar gana mielos. Senieji gyventojai turbūt vieningai sutartų, kad gražiausia dalis driekiasi Cukraus Aukštumose, o žaviausia, per minėtą rajoną vingiuojanti gatvė yra Gūbrio kelias, kuris nuo Belo menų ir mokslo koledžo rangosi nuožulniu šlaitu žemyn ir už dviejų mylių pasiekia Dirfildo parką. Gatvę supa nemažai išpūdingų namų, priklausančių koledžo dėstytojams ir turtingiausiems miesto specialistams bei verslininkams – gydytojams, teisininkams, stambių įmonių viršūnėlėms. Dauguma buveinių atsirado karalienės Viktorijos laikais, jos nepriekaištingai nudažytos, turi erkerius ir gausybę įmantrių architektūrinių puošmenų.

Parkas, ties kuriuo baigiasi Gūbrio kelias, mažesnis už plytintį vidury Manhatano, bet savo apimtimi nuo pastarojo veikia nenusileidžia. Miestas didžiuojasi Dirfildu, ir būrys sodininkų rūpinasi, kad jis atrodytų nuostabiai. O taip, Brūzgynai – vakarinėje parko pusėje prie Raudonojo Kranto aveniu – neprižiūrimi, sutemus tenai kartais sukiojasi perkantieji arba parduo-dantieji kvaišalus, retsykais pasitaiko apiplėšimų, bet toji zona teuzima hektarą iš trijų šimtų. Likusi parko dalis žolėta, gėlėta, apraizgyta takais, kuriais vaikšto išimylėjėlių porelės, ir apstatyta suoliukais, ant kurių laikraščius skaito senoliai (pastaruoju metu vis dažniau per elektroninius prietaisus), šnekučiuojasi moterys, kai kada supančios kūdikius prašmatniuose vežimėliuose. Dirfilde tyvuliuoja du tvenkiniai, prie vieno iš jų pro-tarpiais pamatytumėte vyrų arba berniukų, nuotoliniu būdu

valdančių laivelius. Kitame pirmyn atgal grakščiai zuja gulgės su antimis. Įrengta ir žaidimų aikštelė vaikučiams. Parkui, tiesą sakant, netrūksta nieko, na, gal tik viešojo plaukimo baseino; miesto savivaldybės nariai kartkartėmis apsvarsto šią idėją, tačiau bet kokius projektus vis atideda vėlesniam laikui. Jų įgyvendinimas, kaip suprantate, kainuotų labai brangiai.

Šis spalio vakaras neįprastai šiltas, bet dėl dulksnos namuose lieka visi bėgikai, neskaitant vieno, labiausiai atsidavusio treniruotėms: Chorchės Kastro, koledže dėstančio kūrybinį rašymą ir Lotynų Amerikos literatūrą. Kad ir kokioje srityje specializuojasi, jis gimęs ir užaugęs Jungtinėse Valstijose; Chorchė mėgsta pašnekovams aiškinti, atseit jo kilmė amerikietiška, kaip *pie de manzana**.

Liepą jis šventė keturiasdešimtąją gimtadienį ir nebegali puoselėti iliuzijų tebesantis jauna įžymybė, kurios pirmas romanas pernakt tapo bestseleriu. Keturiasdešimties turi nustoti save laikyti jaunu. Antraip – jei pritarsi tokiems savirealizacijoms skiedalams kaip „dabartiniai keturiasdešimtmečiai sveikata ir išvaizda prilygsta dvidešimt penkiamečiams“ – pamažu apsilieksi. Pirmą vos vos, paskui dar truputį, kol nepastebimai virsi penkiasdešimtmečiu, kurio pilvas kyšo viršum diržo sagties, o vaistų spintelė užgrūsta maisto papildais cholesterolio kiekiui mažinti. Kai tau dvidešimt, kūnas daug ką atleidžia. Kai tau keturiasdešimt, atlaidumas, geriausiu atveju, tėra laikina savybė. Chorchė Kastro nenori penkiasdešimties suvokti įsiliejęs į amerikiečių apkauteitų gretas.

Nuo keturiasdešimties reikia pradėti rūpintis fizine būkle. Reikia prižiūrėti kūną, nes senojo į naująjį neišmainysi. Todėl Chorchė pusryčiams geria apelsinų sultis (dėl kalio), vėliau dažniausiai kerta avižinę košę (dėl antioksidantų), o raudoną mėsą valgo tik kartą per savaitę. Jei įsigeidžia užkandžių, atsidaro sardinių skardinę. Jos pritvinkusios omega-3 riebalų rūgščių. (Ir kokios gardžios!) Ryte jis atlieka paprastus pratimus, vakare bėgioja, bet nepersistengia, tiesiog pravėdina keturiasdešimtmečio plaučius ir suteikia keturiasdešimtmečio širdžiai

* Obuolių pyragas (*isp.*).

progą pademonstruoti savo gebėjimus (pulsas esant ramybės būsenos – 63 dūžiai per minutę). Chorchei knieti atrodyti ir jaustis keturiasdešimtmečiu, kai jam sukaks penkiasdešimt, bet lemtis linkusi krėsti išdaigas. Chorchė Kastro nesulauks nė keturiasdešimt vienu.

2

Sau įprastos tvarkos jis ketina laikytis net ir krapnojančiam – nuo namo, kuriame gyvena su Fredžiu (iš ten nesikraustys mažų mažiausiai tol, kol baigsis terminuota reziduojančio rašytojo darbo sutartis) ir kuris stovi už pusės mylios nuo koldžo, nurisnos į parką, pramankštins nugarą, iš butelio, įsikišto į juosmens krepšelį, atsigers vitaminizuoto vandens ir parlėks atgal. Lietutis šiaip jau gaivina, be to, aplinkui nėra jokių kitų bėgikų, vaikštinėtojų ar dviratininkų, tarp kurių tektų vinguriuoti. Labiausiai erzina dviratininkai, įsitikinę, kad turi teisę važiuoti ne gatve, o šaligatviu, nors jiems nutiestas specialus dviračių takas. Šiandien šaligatvis ištuštėjęs. Chorchei nė nebūtina mojuoti čionykščiams, kurie kitomis aplinkybėmis galbūt mėgautųsi vakaro oru įsitaisę didingose, stogeliais pridengtose verandose; dargana juos suginusi vidun.

Visus, išskyrus vieną: seną poetę. Nors aštuntą valandą temperatūra siekia apie tryliką laipsnių, senutė vilki storą žieminę striukę, mat ji sumenkusi iki penkiasdešimties kilogramų (gydytojai nesiliauja priekaištavę dėl svorio) ir nuolat žvarbsta. Be to, junta, kaip į kūną smelkiasi drėgmė, dar nemalonesnė už šaltį. Tačiau sėdi lauke, nes šįvakar rengiasi sukurti eilėrašį, jei tik įstengs jį sužvejoti iš slėpiningų poezijos gelmių. Nieko nerašė nuo vasaros vidurio ir jaučia privalanti tuo užsiimti, kol įgūdžiai neap rūdijo. Privalanti *pataikyti į dešimtuką*, kaip kartais sako jos studentai. Svarbiausia, kad eilės gali būti *geros*. Ar net *reikalingos*.

Jas derėtų pradėti nuo to, kaip aplink priešais stovintį gatvės žibintą sūkuriuoja migelė, ir pereiti prie dalykų, kuriuos ji mano esant *paslaptims*. Kitaip tariant, visko aplinkui. Iš ūkanų formuojasi lėtai judantys, sidabriški, dailūs nimbai. Vartoti

„nimbų“ nesinori, nes tai – nuspėjamas žodis, tinginių pasirenkamas žodis. Kone banalus. Bet „sidabriški“... arba paprasčiausiai „sidabriniai“...

Apmąstymų eiga nutrūksta pakankamai ilgam laikui, kad ji atkreiptų dėmesį į anapus kelio šlepsintį jauną vyrą (kai tau aštuoniasdešimt devyneri, į visus keturiasdešimtmečius žiūri kaip į jauniklius). Atpažįsta reziduojantį rašytoją, kuris pametęs galvą dėl Gabrielio Garsijos Markeso. Dėl ilgų tamsių plaukų ir trumpų ūsiukų, tikro putės kutiklio, jis primena žavų filmo „Princesė nuotaka“ veikėją: „Aš esu Inigas Montoja, jūs nužudėte mano tėvą, pasiruoškite mirti.“ Vyrutis įsisupęs į geltoną striukę su šviesą atspindinčia, per vidurį nugaros nutįsusia juosta ir mūvi juokingai aptemptas bėgimo kelnės. Skuodžia tarsis akis išdegęs, kaip pasakytų senosios poetės motina. Arba tarsis varpui užgaudus.

Senutės mintys nukrypsta į varpus, akys vėl sminga į gatvės žibintą. Galvoje pasigirsta: *Bėgikas negirdi sidabrinio gausmo / Tie varpai neskamba.*

Eilutės netikusios – jos panašios į prozos teksto ištrauką, – bet tai pradžia. Jai pavyko užmesti meškerę į slėpingas gelmes. Dabar turėtų eiti namo, susirasti bloknotę ir pamiklinti plunksną. Visgi minutėlę nejuda iš vietos stebėdama, kaip aplink gatvės žibintus sukasi sidabriniai ratilai. *Nimbai*, nebyliai sako. *Tokio žodžio rašyti negaliu, bet jie, velniai rautų, būtent taip ir atrodo.*

Geltona bėgiko striukė paskutinį sykį šmėsteli ir galiausiai prasmenga tamsoje. Senoji poetė sunkiai atsistoja, suvirpa reaguodama į klubus persmelkusį skausmą ir nuvelka kojas į namą.

3

Chorchė Kastro truputėlį padidina greitį. Jis įgijęs antrą kvėpavimą, plaučiai įtraukia daugiau oro, organizmas išskiria endorfinus. Priešakyje veši parkas, marginamas išsibarsčiusių, senamadiškų žibintų, nuo kurių sklinda mistiškai geltonas švytėjimas. Automobilių stovėjimo aikštelėje prie tuščios vaikų žaidimų zonos dunkso vienui viena transporto priemonė:

keleivinis furgonas atidarytomis šoninėmis durimis ir ant drėgno asfalto nuleistu pandusu. Šio apačioje stovi neįgaliojo vežimėlis su senyvu vyru, o prie ratų krapštosi ant vieno kelio priklopusi senyva moteris.

Stabtelėjęs Chorchė palinksta, įremia delnus į kojas, kiek virš kelių, atsikvepia ir apžiūri furgoną. Jo gale mėlynai baltą numerį ženklina neįgaliojo vežimėlio logotipas.

Moteriškė dygsniuota ilga striuke ir skarele pasisuka į bėgiką. Chorchė nėra tikras, ar ją pažįsta – mažoji aikštelė apšviesta prastai.

– Sveiki! Kokios nors bėdos?

Ji išsitiesia stačia. Senolis susegamu megztiniu ir plokščia kepure silpnai pamoja ranka.

– Nugeibo akumuliatorius, – prabyla moteris. – Ponas Kastro, ar ne? Chorchė?

Pagaliau jis sumeta, į ką žvelgiantis. Į profesorę Emilę Haris, kuri dėsto anglų literatūrą... tiksliau, dėstė; ji, ko gero, tapusi emerite. O ten jos vyras, irgi dėstytojas. Chorchė nė nenutuokė, kad Harisas neįgalus, universitetiniame miestelyje juodu su-eina retai, nes dirba skirtinguose fakultetuose ir skirtinguose pastatuose, bet pastarąjį kartą, kai matėsi, senukas lyg ir vaikščiojo. Chorchė dažnai ją sutinka įvairiuose fakulteto pobūviuose ir pretenzinguose kultūriniuose renginiuose. Numano, kad Emilė Haris nedega jam simpatija, ypač po fakulteto posėdžio dėl jau nebeegzistuojančių poezijos dirbtuvių. Per susirinkimą įsiplieskė šiookie tokie vaidai.

– Taip, čia aš, – atsako jis. – Jei neklystu, judu norite grįžti namo ir išdžiūti.

– Būtų visai neprošal, – patvirtina ponas Harisas. Arba profesorius, kaip žmona. Megztinis plonas, ir jis vos vos dreba. – Vaikine, ar užstumtum mane į furgoną? – Jis ima kosėti, atsikrenkščia, vėl užsikosi. Emilė Haris, tokia ryžtinga ir valdinga per fakulteto pasitarimus, šiuo metu mažumėlę išmušta iš pusiausvyros ir susitaršiusi. Gaudžiai nelaiminga. Chorchė pasvarsto, kiek laiko tuodu čia praleidę ir kodėl ji neišsikvietė pagalbos. *Turbūt neturi mobiliojo, spėja, arba paliko jį namuose. Seni žmonės amžinai užmiršta prigriebti tokius daiktus.* Nors

vargu ar jai daugiau nei septyniasdešimt. Sutuoktinis vežimėlyje iš išvaizdos kur kas vyresnis.

– Manau, kad galėčiau jums padėti. Stabdžiai atjungti?

– O taip, – atsiliepia Emilė Haris per žingsnį paeidama į šalį, leisdama jam įsikibtį į rankenas ir nukreipti ratus į pandusą. Chorchė juos paridena per tris metrus atgal, kad išibėgėtų. Motorizuoti neįgaliųjų vežimėliai būna sunkūs. Jam nė kiek nesinorėtų viduryje nuovažos prarasti inercijos ir nuslysti ant žemės. Arba, saugok Viešpatie, apversti vežimėlį ir ištrenkti senolį ant asfalto.

– Ką gi, važiuojam, pone Harisai. Laikykitės, jus gali kres-telėti.

Senukas įsistveria į ranktūrius, ir Chorchėi į akis krenta itin platūs jo pečiai. Nors pridengti megztiniu, jie atrodo raume-ningi. Kojų nevaldantys žmonės šią netektį tikriausiai kompen-suoja kitomis kūno dalimis. Chorchė visu greičiu nustumia jį link panduso.

– Pirmyn, žirgeli! – džiugiai surinka ponas Harisas.

Apatinė nuovažos dalis įveikiama nesunkiai, bet tada iner-cija pradeda slopti. Chorchė susiriečia, įtempia nugaros rau-menis ir toliau ritina vežimėlį. Atliekant nelengvą, kaimynišką paslaugą, į galvą šauna keista mintis: vietinėje valstijoje auto-mobilių numeriai raudonai balti, tačiau, nors Harisai gyvena prie Gūbrio kelio, kaip ir jis (Emilę Haris tolydžio pastebi už-pakaliniame jos namo kieme), furgono numeriai *mėlynai* balti, kaip gretimoje valstijoje iš vakarų pusės. Dar viena keistenybė: jis nepamena, kad anksčiau būtų regėjęs furgoną šitoje gatvėje, tematydavo, kaip Emilė it mietą prarijusi sėdi prie vairo tvar-kingame mažajame savo subaru su Obamą remiančiu lipduku ant galinio bufe...

Kai jis užsikaria ant panduso – kūno padėtis bemaž horizon-tali, rankos ištiestos, bėgimo sportbačiai susilenkę, – į sprandą įgelia vabzdys. Stambus, sprendžiant iš jo paskleistos kaitros, galbūt vapsva, ir dūris sukelia alerginę reakciją. Chorchėi iki šiol niekada neteko jos patirti, bet viskam esti pirmas kartas: vaizdas prieš akis ūmai tampa miglotas, rankas apleidžia jėgos. Batas paslysta ant šlapios nuovažos, ir jis suklumpa.

Vežimėlis nubildės atbulas, tiesiai ant manęs...

Taip nenutinka. Rodniui Harisui paspaudus jungiklį, ratuotasis krėslas su pasitenkinimu zirzdamas įrieda į furgoną. Harisas šoka nuo sėdynės, žvitriai apeina neįgaliojo vežimėlį ir nužvelgia ant panduso klūpantį vyriškį, kuriam plaukai prisiploję prie kaktos, o dulkės vilgo skruostus tartum prakaito lašai. Staiga Chorchė krenta ant veido.

– Čia tai bent! – tyliai sušunka Emilė. – Tobula!

– Pagelbėk man, – prašo Rodnis.

Žmona, pati apsiavusi bėgimo sportukais, įsikimba Chorchėi į kulkšnis. Vyras suima ją už rankų. Abu nutempia kūną į furgoną. Pandusas įslenka vidun. Rodnis (kuris, beje, taip pat profesorius) nušliuozia ant vairuotojo sėdynės. Emilė klaupiasi ir užtraukiamais dirželiais pančioja Chorchėi riešus, nors tokia atsargumo priemonė veikiausiai nebūtina. Chorchė Kastro miega kaip užmuštas (senoji poetė, be abejo, palyginimą vertintų nepritariamai) ir griausmingai knarkia.

– Viskas gerai? – teiraujasi Rodnis Harisas iš Belo koledžo Gyvosios gamtos mokslų fakulteto.

– Viskas gerai! – Emilės balsas iš džiaugsmo užlūžta. – Mums pasisekė! Tą subingalvį nutvėrėme!

– Nesikeik, mieloji, – sako Rodnis ir šypteli. – Bet taip. Mums pasisekė. – Jis išvažiuoja iš stovėjimo aikštelės ir pajuda įkalnėn.

Senoji poetė atsiplėšia nuo darbinio bloknoto su pavaizduotu ant viršelio nediduku raudonu karučiu, akimis nulydi pralekiantį furgoną ir vėl susitelkia į rašomą eilėrašį.

Automobilis sustingsta prie adresu Gūbrio kelias 93 esančio namo, kuris Harisams priklauso beveik dvidešimt penkerius metus. Tai ne koledžo, o jų nuosavybė. Vienos iš poros garažo durų pakyla; furgonas įslenka į kairiąją jo dalį, ir durys nusileidžia; Gūbrio kelyje vėl įsivyrėja ramybė. Aplink gatvės žibintus sukasi ūkanų ratilai.

Kaip nimbai.

4

Chorchè sąmonę atgauna iš lėto, palaipsniui. Galva plyšta, burna perdziūvusi, skrandyje tarytum nusėdusios pamuilės. Kokį kiekį svaigalų išmaukė, neturi supratimo, bet greičiausiai daug, nes pagirios klaikios. Ir kur gėrė? Fakulteto vakarėlyje? Rašymo seminarų dalyvių subuvime, kuriame jis neprotingai nusprendė prisiliuobti, kaip studijų laikais? Nusitašė po paskutinio kivrčio su Fredžiu? Ne, jo nuomone, su tiesa prasilenkia visi variantai.

Jis atsimerkia įsitikinęs, kad skleistis rytinės saulės spinduliai skausmingai suraižys nukamuotą vargšę galvą, bet joks tviskėsysis akių nevarsto. Atsižvelgiant į varganą jo būklę netgi galima sakyti, kad šviesa maloninga. Chorchè guli ant futono arba kilimėlio jogai. Šalimais stovi plastikinis kibiras grindims plauti, tokie parduodami didcentriuose „Walmart“ arba „Dollar Tree“. Jis žino, kodėl tas daiktas čia pastatytas, bemat suvokia, kaip jausdavosi Pavlovo šunys, kai išgirdavo tilindžiuojant varpelį, nes užtenka dirstelėti į kibirą, ir paširdžius sutampo mėšlungis. Puolęs ant kelių pratrūksta vemti. Vienu metu nurimsta, gana ilgai, kad šiek tiek atsipūstų, tačiau po pauzės vėl ima lupti ožius.

Skrandis liaujasi streikavęs, bet sekundę kitą galvą taip baisiai diegia, kad ji, rodos, tuojau skils į dvi dalis ir tėkšis ant grindų. Sumerkės ašarojančias akis jis lūkuriuoja, kol sopuliai atlėgs. Nors jie galų gale nuslopsta, burnoje ir šnervėse lieka vėmalų gaižumas. Vis dar užsimerkęs Chorchè apgraibomis randa kibirą ir spjauo į jį, kol bent šiek tiek atsikrato bjauraus skonio.

Vėl praskiria blakstienas, pakelia galvą (atsargiai) ir išvysta grotas. Susivokia lindintis narve. Aplinka erdvi, bet tai – vis tiek narvas. Kitapus jo mato pailgą kambarį. Palubės lempų ryškumas turbūt reguliuojamas, nes apšvietimas blankus. Betoninės grindys tokios švarios, kad nuo jų galima valgyti, – tiesa, jam maisto nesinori. Priešais narvą pirma pusė patalpos visiškai tuščia. Vidury jos kyla laiptų maršas. Į pakopas remiasi šluota. Už laiptatakio atsiveria vaizdas į puikiai įrengtą dirbtuvę, kurioje matyti juostinio pjūklo staklės ir ant gembų sukarstyti įrankiai. Be to, skersapjūklis – šaunus ir nepigus instrumentas.

Kelios šakapjaustės ir sekatorius. Komplektas veržliarakčių, rūpestingai pakabintų nuo didžiausio iki mažiausio. Virtinė chrominių lizdų darbistalyje, prie pat durų, vedančių... balažin kur. Tradiciniai ir meistrauti mėgstančio individo žaisliukai – jie visi stropiai prižiūrimi.

Po juostinio pjūklo staklėmis nėra jokių pjuvenų. Už jų stūkso nepažįstamas aparatas: masyvus, geltonas, dėžės formos, didumu kone tolygus pramoninės mikroklimato sistemos blokui. Chorchė nutaria žvelgiantis būtent į jį, nes pro vieną plokštę apmuštą sieną skverbiasi guminė žarna, bet pačiam iki šiol neteko regėti nieko panašaus. Jeigu objektas ir turi kokią prekių ženklą, tas pažymėtas kitoje, nematomoje įtaiso pusėje.

Pasidairęs po narvą jis išsigąsta. Šiurpina ne tiek vandens „Dasani“ buteliai, surikiuoti ant stalą atstojančios oranžinės dėžės, kiek į kampą, po lubų šlaitu, nustumtas mėlynas plastikinis stačiakampis. Tenai nešiojamasis unitazas, kuris praverčia ligoniams, gebantiems nusiropšti nuo lovos, bet per silpniems, kad pasiektų artimiausią vonios kambarį.

Chorchė nurėplioja iki tualetu – jam stinga jėgų stovėti – ir atvažia dangtį. Klozete telkšo mėlynas vanduo, ir nuo jo dvelkia dezinfekcijos priemonės kvapas, gana stiprus, kad iš akių vėl imtų trykšti ašaros. Uždengęs unitazą, ant kelių paršliaužia iki futono. Kad ir kokia sukništa dabartinė būseną, Chorchė perpranta nešiojamojo tualetu reikšmę: kažkas susiruošė jį užlaikyti šioje vietoje. Kažkokie grobikai. Ne narkotikų kartelis, kaip jo romane „Katalepsija“, ir ne Meksikoje arba Kolumbijoje. Skamba beprotiškai, bet jį pagrobė du senyvi profesorai, ir vienas iš jų yra Chorchės kolega. Jeigu čia tūdviejų rūsys, vadinasi, jis įkalintas netoli savo namo, kur Fredis skaito svetainėje ir iš puodelio gurkšnoja...

Ne. Fredis išvykęs, bent jau kol kas. Dingo po pastarojo jų barnio, kaip visada, užsigavęs ir apimtas įniršio.

Jis patyrinėja kryžmas grotas. Plienines, kruopščiai suvirintas. Darbas, ko gero, atliktas šiame rūsyje, – juk kalėjimo reikmenų parduotuvės, kuriose galėtum jas užsakyti, neegzistuoja, – bet strypai gan tvirti. Chorchė abiem rankomis vieną sugniaužia ir papurto. Metalas nelinksta.

Nukreipia akis į lubas, į baltas jų plokštes su pragręžtomis skylutėmis. Garso izoliacija. Žvilgsnis užkliūva dar už kai ko – už apačion įsispiginusio kameros objektyvo. Chorchė atsisuka į jį.

– Ei, jūs ten? Ko norite?

Atsakymo nesulaukia. Gal triukšmingai pareikalauti jį išleisti, bet argi riksmas kuo pagelbėtų? Kas nutrenktų belaisvį į kibirą išvamoms bei nešiojamuoju tualetu aprūpintą narvą rūsyje (be abejonių, rūsyje) ir sulig pirmu šūksniu nertų laiptais žemyn atsiprašinėdamas: *Atleiskit, atleiskit, padariau didelę klaidą?*

Chorchėi reikia nusišlapinti – jam semia krūminius. Sugriebęs grotas pasitempia ir atsistoja. Galvą vėl perskrodžia skausmas, tačiau ne taip stipriai, kaip anuomet, kai jis gaivelėjosi pamažu atgaudamas sąmonę. Nušliurina prie klozeto, pakelia dangtį ir atsisega kelių užtrauktuką. Iš pradžių neįstengia išvarvinti nė lašo, kad ir kokia pilna jo pūslė. Apsilankymą tualetu laiko itin privačiu dalyku, atėjęs į beisbolo stadioną nesinaudoja vienoje voroje įtaisytais pisuarais ir dabar tegali mąstyti apie jį stebintį objektyvą. Stoviniuoja nugara į vaizdo kamerą, ir tai kiek padeda, bet ne per daug. Ima skaičiuoti, kiek dienų liko iki kito mėnesio, vėliau iki Kalėdų, iki senųjų gerųjų *feliz navidad**, ir tokia priemonė suveikia. Šlapinasi bemaž minutę, tada čiumpa vieną „Dasani“ butelį. Pirmą gurkšnį pateliūskuoja burnoje ir išspjauna į dezinfekuotą vandenį, kitus nuryja.

Priejęs prie grotų apžvelgia ilgąją patalpą: tuščiąją jos dalį prie narvo, laiptus, dirbtuvę. Akys vis krypta į juostinį pjūklą ir skersapjūklį. Tai ne patys mieliausi įrankiai, apie kuriuos galėtų mintyti į nelaisvę pakliuvęs žmogus, bet nuo jų ne taip paprasta nusigręžti. Ir sunku negalvoti apie šaižų zirzimą, pasigirstantį, kai juostinis pjūklas įsikerta į pušį arba kedrą: ZZZZZRRRRRR.

Jis pamena, kaip bėgo dulksnojanč. Pamena Emilę ir jos vyrą. Pamena, kaip tuodu jį apmulkinio ir kažko sušvirkštė. Dūrį lydėjo juodymės ruožas, kuris baigėsi, kai jis čia atitoko.

Bet kodėl? Kodėl jie taip elgėsi?

– Jums maga ką nors aptarti? – surinka objektyvui. – Aš pasirengęs. Tiesiog išklokite, ko norite.

* Linksmų Kalėdų (isp.).

Jokios reakcijos. Aplinkui tvyro mirtina tylą, kurią tedrumsčia jo šlepsenimas ir grotų strypą bilsnojančio vestuvinio žiedo dzingsėjimas. Ne nuosavo žiedo; juodu su Fredžiu nesusituokę, bent kol kas. Ir žinant, kaip klostosi įvykiai, jungtvių galbūt nešvęs niekada. Chorchė ligoninėje numovė žiedą tėvui nuo piršto, prabėgus vos kelioms minutėms po tėtušio mirties. Ir nuo tos dienos visada jį nešiojo.

Kiek laiko tūnota rūsyje? Jis užmeta akį į rankinį laikrodį, bet nieko nepeša. Mechaninis laikrodis, dar vienas tėvo atminimas, liovėsi veikti penkiolika minučių po pirmos. Tik neaišku, dienos ar nakties, ir Chorchė neatsimena, kada paskutinį kartą buvo jį prisukęs.

Harisai. Emilė ir Ronaldas. Ar Robertas? Jis žino, kieno rankose atsidūrė, ir tai kursto tam tikrą nerimą, ar ne?

Gali kurstyti nerimą, pataiso save.

Staugti arba kliegti garsui nepralaidžioje patalpoje nėra prasmės – juolab kad pastangos vėl sukeltų siaubingą galvos skausmą, – todėl atsisėdęs ant futono laukia permainų. Lūkurioja, kol kas nors ateis ir paaiškins, kokia velniava čia vyksta.

5

Į organizmą sušvirkštos medžiagos poveikis, regis, iki galo neišsivadėjęs, nes Chorchė užsnūsta nukoręs galvą, nejausdamas, kaip pro lūpų kamputį tįsta seilių gija. Po kurio laiko – pagal tėtušio laikrodį vis dar penkiolika minučių po pirmos – viršuje atsilapoja durys, ir kažkas žengia laiptais. Jis kilsteli galvą (smegenis nutvilko dieglys, bet ne taip smarkiai, kaip anksčiau), įžiūri juodus žemaaulius sportukus, trumpas kojines, rudas dailaus kirpimo kelnes, gėlėtą prijuostę. Ten Emilė Haris. Su padėklų.

Chorchė pakyla ant kojų.

– Kas čia dedasi?

Užuot atsiliepusi, ji nuleidžia padėklą ant grindų, už pusmetrio nuo narvo. Atnešė drūtą rudą paketėlį, kyšantį iš plastikinio puodelio, į tokį piliesi kavos ruošdamasis ilgai kelionei automobiliu. Ji stovi prie lėkštės su kažkokia bjaurastimi –

tamsiai raudonos mėsos luistu, plūduriuojančiu dar tamsesniu raudoniu nusidažiusiame skystyje. Chorchėi darosi bloga vien žvelgiant į mėsą.

– Emile, jūs klystate, jei manote, kad šitai valgysiu.

Moteris nebyliai stveria šluotą ir ja nustumia padėklą betoniniu paviršiumi. Narvo apačioje ant vyrių kabo atvertas (*je viską suplanavo*, mąsto Chorchė). Susidūręs su atvarto skydeliu, kurio aukštis vos dešimt centimetrų, puodelis parvirsta ant šono, bet dar po akimirkos padėklas išliuoja vidun. Kai jį ištraukia šluotą, skydelis nusvyra į pradinę padėtį. Kraujo pilnoje lėkštėje lyg ir kėpso žalios kepenys. Emilė Haris atsitiesia, grąžina šluotą į vietą, apsisuka... ir jam nusišypso. Tarsi juodu dalyvautų sumautame kokteilių vakarėlyje.

– Šito nevalgysiu, – kartoja Chorchė.

– Valgysi, – atsako ji. Sulig tuo žodžiu užkopia laiptais. Jis girdi durų trenksmą ir kažkokį barškesį – garsą tikriausiai skleidžia užšaunama velkė.

Nuo žalių kepenų vaizdo Chorchė pykina, bet jis iš puodelio viso labo iškrapšto paketėlį. Su kažkokiais „Ka’chava“ milteliais. Anot etiketės, iš jų gaminamas „maistingųjų medžiagų kupinas gėrimas, kuris įkvėps jums energijos leistas į nuotykius“.

Chorchės manymu, išgyventų nuotykių jam pakaks visam gyvenimui, kad ir kiek jo likę. Įmeta paketą atgal į puodelį ir sėdasi ant futono. Nusigrižęs nuo padėklo, stumia jį šalin. Tada užsimerkia.

6

Jis prisnūsta, atsibunda, vėl sudeda bluostą, galutinai pakirsta. Galvos beveik nebemaudžia, skrandis apimęs. Chorchė prisuka tėtušio laikrodį ir nustato dvilyktą valandą dienos. Arba nakties. Koks skirtumas; bent jau galės sekti laiką. Kažkuriuo metu kas nors – galbūt vyriškoji sukvošusios profesorių porelės pusė – praneš, *kodėl* jis patekęs į rūsį ir kaip turi elgtis, kad ištrūktų į laisvę. Chorchė nujaučia iš paaiškinimų ne kažin ką suprasiąs, nes tuodu kuoktelėję. *Daugelis* profesorių be vieno šulo, ir jis, kaip reziduojantis rašytojas, aplankė užtektinai mokymo įstaigų, kad tai žinotų, bet Harisų beprotybė šovusi į naują lygį.

Galiausiai puodelyje sugraibo „Ka'chava“ miltelius, kuriuos akivaizdžiai derėtų išmaišyti paskutinio „Dasani“ butelio vandenyje. Puodelis įsigytas pakelės užkandinėje „Dillon's“ Redlande, kurioje Chorchė su Fredžiu kai kada pusryčiauja. Dabar mielai sėdėtų toje užėjoje. Erso maldos namuose maloniai klausytusi nuobodžių pastoriaus Galatino pamokslų. Prie gydytojo kabineto noriai lauktų proktologinio tyrimo. Mielai būtų bet kur, tik ne čia.

Iš to, ką apdujėliai Harisai davė, pasitikėjimo nekelia niekas, visgi, bloguliui atslūgus, jis pajunta alkį. Prieš bėgimą užkremta lengvai, gausesnį kalorijų vartojimą atideda vėlesniam metui, kai pasportavęs grįžta namo. Paketėlis sandarus, tad jo turiniui, rodos, nieko blogo nenutikę, bet Chorchė pirma atidžiai paieško skylių (švirkšto adatos dūrių) ir tik tuomet jį praplėšęs suberia miltelius į puodelį. Įkandin šliūkšteli vandens, užvožia dangtelį ir, kaip prisakyta instrukcijose, sukrato mišinį. Paragauja skysčio, netrukus viską iškliukina. Abejoja, ar gėrimo gamintojai sėmėsi įkvėpimo iš, pasak etiketės, „senovinės išminties šaltinių“, bet jis gardus. Šokoladinio skonio. Kaip frapė, jeigu ji būtų augalinės kilmės.

Atsigėręs vėl įsmeigia akis į žalias kepenis. Bando išgrūsti padėklą iš narvo, bet nesėkmingai, mat atvertas pasikelia tik į vidinę pusę. Kilsteli nagais užkabintą skydelio apačią ir prastumia padėklą pro angą.

– Ei! – sušunka į jį spoksančiam kameros objektyvui. – Ei, ko jūs norite? Pašnekėkime! Išspręskime reikalus!

Jam niekas neatsako.

7

Po šešių valandų.

Šįkart į rūšį prisistato Harisas. Apsivilkęs pižama, įsispyręs į šlepetes. Pečiai platūs, bet jis pats prakaulus, tad pižama – papuošta ugniagesių automobiliais, lyg būtų vaikiška, – kadaruoja. Chorchė Kastro apninka nerealumo pojūtis vien pažiūrėjus į senioką – nejau tai vyksta iš tiesų?

– Ko jūs norite?